

SECTION 19.

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

DOI 10.36074/logos-05.09.2025.040

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОТЕЗУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ, З ПОВНОЮ ВТРАТОЮ ЗУБІВ

Варв'янський Павло Юрійович¹, Кириленко Марія Олександрівна²

1. здобувач магістерського ступеня 2 медичного факультету
асистент кафедри ортодонції, ортопедичної та хірургічної стоматології
Харківський національний медичний університет, УКРАЇНА

2. здобувач магістерського ступеня 2 медичного факультету
асистент кафедри ортодонції, ортопедичної та хірургічної стоматології
Харківський національний медичний університет, УКРАЇНА

Причини, що викликають повну втрату зубів, дуже різні. Найчастіше це карієс, захворювання пародонту, функціональне перенавантаження зубів та інші захворювання організму. Повна відсутність зубів може мати місце і при пороках розвитку зубощелепної системи (повна первинна адентія).

За даними статистики, кількість осіб, що повністю втратили зуби, становить 25-40% в віці 55 років і старше [3,4,5]. Просте перерахування цих даних вказує на те, що кількість людей, які потребують цього виду протезування, дуже велика і що ця проблема є однією з найважливіших проблем усієї стоматології. Адже кінцевою метою протезування хворих за повної втрати зубів є відновлення зубощелепної системи як у функціональному, так і в естетичному відношенні за допомогою повноцінних зубних протезів.

Більш ніж 50-річний досвід прийому пацієнтів у стінах кафедри ортодонції, ортопедичної та хірургічної стоматології Харківського національного медичного університету, розпочатий професором Нападочим М. А., доцентом Сапожніковим А. Л. [2] і продовжений під керівництвом доцента Діасамідзе Е. Д., дозволяє стверджувати, що стабілізації повних знімних протезів можна домогтися за допомогою функціональних способів отримання відбитків, точного визначення центрального співвідношення щелеп, раціональної постановки зубів та моделювання базисів протезів відповідно до функціональних особливостей тканин протезного поля та нейтральної м'язової зони. Важливе значення має також правильна оцінка стану

альвеолярних відростків та індивідуальних ложок за допомогою функціональних та фонетичних проб, вибір виду відбитку та відбиткового матеріалу залежно від клінічного стану тканин протезного ложа беззубих щелеп [2].

Стійкість протезів на беззубих щелепах - основна, але єдина і не завжди вирішальна умова ефективності ортопедичного лікування. Адаптація хворого на протези багато в чому залежить від його психічного стану. Незадоволеність хворого протезами, негативне ставлення до протезування або просто непоінформованість про можливості ортопедичного лікування можуть спричинити відмову хворих від протезів, виготовлених за всіма правилами зубного протезування. У зв'язку з цим необхідно приділяти належну увагу побажанням хворих та їхньої психологічної підготовки до ортопедичного лікування.

Ступінь стабілізації протезу на беззубих щелепах також доцільно оцінювати за кілька днів після користування ними. Після накладання протезів призначають хворого через 1-2 дні, потім 1 раз на тиждень і далі за показаннями. Лікар повинен спостерігати за хворим до тих пір, поки не переконається в тому, що настала повна адаптація до протезів.

Як би добре, відповідно до всіх правил, не був виконаний протез, головним фактором, що визначає успіх освоєння протеза, звикання до нього є біологічний.

Під біологічним чинником розуміють суму всіх реакцій організму на присутність протеза. У свою чергу реактивність організму, органів і тканин ротової порожнини, слизової оболонки, кісткової тканини, м'язів і суглобів залежить від стану здоров'я людини, її віку, а також від типу вищої нервової діяльності та психологічного статусу. У свою чергу це і визначає один із напрямів наукової діяльності нашої кафедри, а саме підвищення біологічної індиферентності конструкційних базисних матеріалів, що дозволяє прискорити час адаптації до протезів.

З метою підвищення інертності зубних протезів за рахунок зниження залишкового мономеру в товщі пластмаси, підвищення міцності за рахунок зниження залишкових напруг, було запропоновано дополімеризувати знімні пластмасові протези в електричному полі струму високої частоти напруженістю 2000 В/см. на установці ВЧД 2-2,5/81 (ТУ 16-530.205-87). Вибраний режим було отримано внаслідок створення математичної моделі планування експерименту.

Шляхом дослідження фізико-механічних властивостей пластмас, оброблених у полі струму високої частоти (а саме ударна в'язкість, руйнівна напруга при згинанні та стиску, адгезійна міцність та абразивний знос)

SECTION 19.

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

отримані дані перевищували за своїми параметрами на 15-20% в середньому, ніж зразки, що не піддавалися обробці в полі струму високої частоти, що дозволяє рекомендувати даний метод для підвищення міцності протезів і прискорення термінів адаптації до них [1].

Багато авторів надають найбільшого значення психологічній адаптації хворих і визначають це поняття як “суму складних умовно-рефлекторних реакцій хворого, що належать до сфери людських емоцій та визначають ступінь задоволеності хворого на протези”.

У зв'язку з цим вельми ілюстративними є клінічні спостереження, що показують які яскраві, позитивні емоції викликають у хворого відновлення зубного ряду, поліпшення зовнішнього вигляду обличчя, загальне помолодіння його рис, пов'язане із зубним протезуванням.

Задоволеність хворих протезами в естетичному плані, особливо жінок, чималою мірою сприяє звиканню до них, і навпаки, упередження може зіграти негативну роль в процесі адаптації при виробленні нових, або у відновленні втрачених умовних рефлексів у зв'язку зі складністю комплексу психічних реакцій і відповідного лікаря. фону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- [1] Гризодуб В.І., Варв'янський П.Ю., Голубничий О.П., Авраменко В.Л., Черкашина Г.М. Спосіб виготовлення зубних протезів з акрилових полімерів. Патент №34971 Україна МПК (2006) А61С 5/ 08 и 2008 04745; заявл. 14.04.2008; опубл. 26.08.2008, Бюл. № 16.
- [2] Нападов М.А., Сапожников А.Л. Протезирование больных с полным отсутствием зубов. – К.: Здоров'я, 1972. 182с.
- [3] Ортопедична стоматологія: підручник / Рожко М.М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В. та ін. / за редакцією М.М. Рожко, В.П. Неспрядька. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с. : кольор. вид.
- [4] Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник /Король Д.М., Король М.Д., Нідзельський М.Я. всього 13 авторів/ за заг. ред. Короля Д.М. - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 328 с.
- [5] Douglass C. W. Will there be a need for complete dentures in the United States in 2020? / C. W. Douglass, A. Shin, L. Ostry // The Journal of Prosthetic Dentistry. 2002. № 87(1). P. 5-8.